

༡༡། །སུམ་རྟུགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མདོར་བསྟུན་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །དང་པོ་སྤྱི་བསྟུན་ལ། དོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྤྱི་རྒྱུ་ལ། དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་
པོ་དོ་བོ་ནི། གོ་དོ་དོ་སོགས་བཅུ་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི། །སྤྱི་བསྟུན་བཅུ་གཅིག་གོ། །
དོན་རྒྱ་ཚེར་མི་འཕྲོ་བར་དེ་ཅུ་མ་གྱིས་སྤྱི་བསྟུན་གི་དོན་བསྟུན་པས་ན་སྤྱི་བསྟུན་ །གསུམ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་
ནི། །སྤྱི་བསྟུན་དང་དོན་སྤྱི་བསྟུན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །བཞི་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་དང་
ལྷགས་བསྟན་གཉིས། དངོས་བསྟན་གོ་དོ་སོགས་བཅུ་དང་། ལྷགས་བསྟན་ཉོ་སྤྱོད་གཅིག་
ལྟར། །གཉིས་པ་ལ་དོན་ལ། དོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྤྱི་རྒྱུ་དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་དོ་བོ་
ནི། །སྤྱི་བསྟུན་ལ་ཏུ་སྤྱི་བསྟུན་ལ། །གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི། །སྤྱི་བསྟུན་ལ་ལྷགས་ལ་ལ་ལིག་
འཇུག་ཏུ་བའི་དོན་ཅན་ལིན་པས་ན་ལ་དོན། །གསུམ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་བསྟུན་དོན་སྤྱི་བསྟུན་གཉིས།
བཞི་པ་དབྱེ་བ་སྤྱི་བསྟུན་ལ། དངོས་དང་ལྷགས་བསྟན་གཉིས། དངོས་བསྟན་སྤྱི་བསྟུན་གསུམ་དང་ན་
ལ་གཉིས་ཉེ་ལྟ། ལྷགས་བསྟན་དང་ཏུ་གཉིས་སོ། །དོན་སྤྱི་བསྟུན་ལ་དབྱེ་བ། ལས་དང་། ཚེད་
དང་། རྟོན་གནས། དེ་ཉིད། ཚོ་སྤྱི་བསྟུན་ཉེ་ལྟར། །དེ་ལས་ན་ལ་གཉིས་སྤྱི་བསྟུན་དེ་ཉིད་ལ་མི་འཇུག་པ་
དང་། རྟོན་གནས་ལ་འཇུག་སྤྱི་བསྟུན་དང་། ལའི་འཇུག་སྤྱི་བསྟུན་ལོགས་སུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་
ལྷགས་ལ། དོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྤྱི་རྒྱུ་ལ། དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་དོ་བོ་ནི། གི་ཀྱི་
ཀྱི་ལི་ལྟར། །གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དོན་པན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་
བརྟེན་པའི་སྤྱི་ལིན་པས་ན་འབྲེལ་སྤྱི། །གསུམ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་བསྟུན་དོན་སྤྱི་བསྟུན་གཉིས། བཞི་པ་དབྱེ་
བ་སྤྱི་བསྟུན་ལ་དངོས་བསྟན་དང་ལྷགས་བསྟན་གཉིས། དངོས་བསྟན་གི་ཀྱི་ཀྱི་ལི་བཞི་དང་། ལྷགས་
བསྟན་ལི་སྤྱོད་གཅིག་ལྟར། །དོན་སྤྱི་བསྟུན་ལ་དབྱེ་བ། འབྲེལ་སྤྱི་དང་། རྟོན་སྤྱི་བསྟུན། དང་པོ་འབྲེལ་
སྤྱི་ལ་དངོས་དང་དགག་གྱུ་དོན་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། །གཉིས་པ་བྱེད་སྤྱི་ལ་དངོས་དང་རྒྱ་མཚན་ལ་
འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །བཞི་པ་རྒྱ་སྤྱི་ལ། དོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྤྱི་རྒྱུ་ལ། དབྱེ་བ་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་དོ་བོ་ནི། རྒྱ་འང་ཡང་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི། ཚིག་སྤྱི་ལྟར།
ཞིང་སྤྱི་ལ་ལི་རྒྱ་ལིན་པས་ན་རྒྱ་སྤྱི་ལ། །གསུམ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ། །སྤྱི་བསྟུན་དོན་སྤྱི་བསྟུན་གཉིས། བཞི་
པ་དབྱེ་བ་སྤྱི་བསྟུན་ལ། དངོས་དང་ལྷགས་བསྟན་གཉིས། དངོས་བསྟན་རྒྱ་འང་གཉིས་དང་།
ལྷགས་བསྟན་ཡང་སྤྱོད་གཅིག་ལྟར། །དོན་སྤྱི་བསྟུན་ལ་དབྱེ་བ། མཐུན་པའི་རྒྱ་དང་། མི་མཐུན་པའི་
རྒྱ་དང་། རྒྱ་དང་པའི་རྒྱ་དང་གསུམ་མོ། །ལྷགས་ལྷགས་བཅས་ལ། དོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྤྱི་
རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་དོ་བོ་ནི། རྟོན་ཉེ་དེ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི།

བསྟན་བུའི་དོན་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་ཚིག་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་སྐྱ་ཡིན་པས་ན་ལྟག་བཅས།
གསུམ་པ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ། སྐྱ་སྦྱོར་དོན་སྦྱོར་གཉིས། བཞི་པ་དབྱེ་བ་སྐྱ་སྦྱོར་ལ། དངོས་དང་ལྷགས་
བསྟན་གཉིས། དངོས་བསྟན་ས་སྟེ་གཅིག་ལུ་དང་། ལྷགས་བསྟན་ཉེ་དེ་གཉིས་སོ། །དོན་སྦྱོར་ལ་
དབྱེ་ན། མཚམས་སྦྱོར་དམ་བཅའ་གཞན་འདྲེན་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་མཚམས་སྦྱོར་ལ། ཅད་
གསེས་གསུམ། གཉིས་པ་དམ་བཅའ་ལ་ནད་གསེས་བཞི། གསུམ་པ་གཞན་འདྲེན་ནི། ལྟག་མ་
ཡོད་ཅེས་བསྟན་པའོ། །དྲུག་པ་འབྲེད་སྟུང་ལ། རོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྦྱོར་ཚུལ། དབྱེ་བ་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་རོ་བོ་ནི། གམ་ངམ་དམ་ནམ་སོགས་བརྟུ་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི།
ཚིག་དོན་སོ་སོར་འབྲེད་པ་དང་སྟུང་པའི་སྐྱ་ཡིན་པས་ན་འབྲེད་སྟུང་། གསུམ་པ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། སྐར་
བསྟུ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་དབྱེ་བ་སྐྱ་སྦྱོར་ལ། དངོས་དང་ལྷགས་བསྟན་གཉིས། དངོས་བསྟན་གམ་
ངམ་ངམ་དམ་ནམ་སོགས་བརྟུ་དང་། ལྷགས་བསྟན་ཉམ་སྐྱ་གཅིག་ལུའོ། །དོན་སྦྱོར་ལ་དབྱེ་ན།
དངོས་དང་ཡན་ལག་གཉིས། དང་པོ་དངོས་ལ། འབྲེད་པ་དང་སྟུང་བ་གཉིས། གཉིས་པ་ཡན་
ལག་ལ། ཇི་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་སོ། །བདུན་པ་འབྲུང་ཁྲུངས་ལ། རོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྦྱོར་
ཚུལ་དེ། དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་རོ་བོ་ནི། ཅས་ལས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི།
དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ལས་འབྲུང་བའི་ཁྲུངས་བསྟན་པས་ན་འབྲུང་ཁྲུངས། གསུམ་པ་སྦྱོར་
ཚུལ་འབྲུང་ཁྲུངས་དངོས་ལ། ཅས་ལས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་། རིགས་མཐུན་དགར་ལ།
ནས་དང་། རིགས་མི་མཐུན་པ་དགར་བ་ལ། ལས་སྐྱ་འཇུག་པ་དང་། སྟུང་པའི་དོན་ལ། ཅས་སྐྱ་
ཁོ་ནས་འཇུག་པའོ། །བཞི་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་ཡན་ལག་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་
ཆ་མཐུན་གཉིས། གཉིས་པ་ཡན་ལག་ལ། དགར་དང་སྟུང་བ་གཉིས། དགར་བ་ལ། རིགས་དང་
བྱ་བ་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་མོ། །སྟུང་པ་ལ། ཡུལ་དུས་དངོས་པོ་གསུམ་མོ། །བརྒྱུད་པ་བོད་སྐྱ་ལ།
རོ་བོ། དེས་ཚིག་ །སྦྱོར་ཚུལ་དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་རོ་བོ་ནི། རྩེ་དང་ཀ་གཉིས་སོ། །
གཉིས་པ་དེས་ཚིག་ནི། མིང་ནས་འབོད་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སྐྱ་ཡིན་པས་ན་བོད་སྐྱ།
གསུམ་པ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་མིང་གི་ཐོག་མར་སྦྱར་བ་དང་། ལྷགས་བསྟན་བར་དང་མཐའ་
ལའང་སྦྱར་རུང་བའོ། །བཞི་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་དམིགས་བསལ་གཉིས། དངོས་ནི། རྩེ་
སྐྱ་གཅིག་ལུ་དང་། དམིགས་བསལ་ནི་ཀ་ཡེ་ཀ་ཡེ་གཉིས་སོ། །ལྷོས་བཅས་རྩེ་ཚིག་སྟེང་ཡིན་ལ་
རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། ལྷོས་བཅས་རྩེ་ཚིག་སྟེང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་པའི་མུ་དང་།
ལྷོས་བཅས་རྩེ་ཚིག་སྟེང་ཡིན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། ལྷོས་བཅས་རྩེ་ཚིག་སྟེང་མ་
ཡིན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལྷོས་བཅས་རྩེ་ཚིག་སྟེང་ཡིན་ལ་རྣམ་དབྱེ་

མ་ཡིན་པའི་ལུ་མི། སྐྱར་བསྐྱ། རྒྱུ་སྐྱད། ལྷག་བཅས། འབྲེད་སྐྱད་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་
སྟོན་བཅས་ཀྱི་ཚིག་སྐྱད་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་པའི་ལུ་མི། ལ་དོན་གྱི་ནུ་ལ་གཉིས་དང་། རྣམ་དབྱེ་
སྐྱ་པའི་ནས་ལས་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོན་བཅས་ཀྱི་ཚིག་སྐྱད་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡང་ཡིན་པའི་
ལུ་མི། ལ་དོན་གྱི་སྐྱར་རུ་སྐྱ་དང་ཨི་སྐྱན་གྱི་གི་གྱི་ཡི་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་སྟོན་བཅས་ཀྱི་ཚིག་སྐྱད་
ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལུ་མི། བེ་སྐྱ། དང་སྐྱ། དེ་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་སྐྱད་རང་
དབང་ཅན་རྣམས་སོ། །མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་གསུམ་མི། ཡི་གེ་སེལ་བྱ་མང་དུ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་
བོ་ཅོམ་སྟོན་པའི་མིང་བྱུང་སྟེ་དཔེར་ནས་ག་ར་གསུམ་དབྱེད་ས་ཡིག་གསུམ་པ་རྣམས་འདུས་པས་ལས་
གསེར་ཞེས་པའི་མིང་བྱུང་། མིང་མང་དུ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་སྟོན་པའི་ཚིག་
བྱུང་སྟེ་དཔེར་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་ཚིག་བྱུང་། ཚིག་མང་དུ་འདུས་པ་ལས་ངག་གི་བརྗོད་
པ་བྱུང་སྟེ་དཔེར་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྲིང་བཞི་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱུང་། མིང་གཞི་
མི། མཚོན་བརྗོད་ནས་གསུངས་པའི་མིང་གཞི་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་མིང་གཞི་དང་།
སྟོན་རྗེས་མིང་གསུམ་གྱི་རྒྱས་སྟེ་བའི་མིང་གཞི་དང་གསུམ། དང་པོ་མི། མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་
གཞིར་རྒྱུར་པའི་དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཉིས་པ་མི། མིང་གཞི་ཁོ་ནར་
ངེས་པའི་ཡི་གེ་ཉི་ལུ་པོ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་མི། སྟོན་རྗེས་གྱི་བར་དུ་ཞུགས་པའི་ཡན་ལག་དང་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མིང་གཞིར་བྱུར་པ་རྣམས་སོ། །སྦྱིར་མིང་ལ་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས།
དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དངོས་དང་། བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དངོས་མིང་གཉིས། དང་པོ་
མི། ཀལ་དང་བུམ་པ་སྟེ་བྱ། གཉིས་པ་མི། སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་རྒྱུ་ལེམས་དཔལ་ལྷ་བྱུང་། །
གཉིས་པ་བཏགས་མིང་ལ། འདོད་རྒྱལ་དང་རྗེས་སྐྱབ་གཉིས། དང་པོ་དངོས་མིང་དོན་གཅིག་ །
གཉིས་པ་རྗེས་སྐྱབ་ལ་དབྱེ་ན། འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་བཏགས་པའི་རྗེས་སྐྱབ་
རིགས་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་བཏགས་པ་མཐུན་པའི་རྗེས་སྐྱབ། སྟོན་ཅིག་ལོག་ཏུ་བཏགས་པ་ལོག་པའི་རྗེས་
སྐྱབ་རྣམས་སོ། །རྣམ་དབྱེ་ཡིན་ན་ཚིག་སྐྱད་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། ཁྱབ་སྟེ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཚིག་སྐྱད་
གྱི་འཇུག་པ་བཤད་པའི་ནང་གསེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་སྐྱད་ཡིན་ན་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་
ན། མི་ཁྱབ་སྟེ་སྐྱར་བསྐྱ་སོགས་ཚིག་སྐྱད་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱད་ཅེས་པ་
མིང་སྐྱ་སྟེ་མཚན་སྦྱོར་བྱེད་ཡིན་པས་ན་སྐྱད་ཅེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་དབྱེ་ཞེས་པ། རོ་བོ་ཅོམ་སོགས་
གྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དབྱེ་བས་ན་རྣམ་དབྱེ་ཟེར་རོ། །རྣམ་དབྱེ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་བདུན་ཡོད། དེ་ལས་དང་
པོའི་ངེས་ཚིག་མི། མིང་ངམ་རོ་བོ་ཅོམ་གྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དབྱེ་བས་ན་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་རོ་བོ་ཅོམ་སྟོན་
པ། ལས་དང་བྱ་བའི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དབྱེ་བས་ན་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སྐྱ་བྱ་བ། བྱེད་པའི་རྣམ་

པ་གཙོ་བོར་དབྱེ་བས་ན་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་སྒྲ། ཡུལ་ལམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་ཕན་པའི་
རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དབྱེ་བས་ན་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད། བྲལ་གཞི་དང་བྲལ་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་
བོར་དབྱེ་བས་ན་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས། འབྲེལ་གཞི་དང་འབྲེལ་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དབྱེ་
བས་ན་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འབྲེལ་སྒྲ། རྟེན་གཞི་དང་བརྟེན་ཚོས་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དབྱེ་བས་ན་རྣམ་དབྱེ་
བདུན་པ་རྟེན་གནས་སོ།། །།རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་མུ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལ་འཇུག་གཞན་
ལ་མི་འཇུག་པའི་མུ། གཞན་ལ་འཇུག་བདག་ལ་མི་འཇུག་པའི་མུ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་
འཇུག་པའི་མུ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པའི་མུ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་ལ་འཇུག་
གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་མུ་སྟོན་འཇུག་གི་མོ་འ་ཡིག་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་གཞན་ལ་འཇུག་བདག་
ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་སྟོན་འཇུག་གི་ཕོ་བ་ཡིག་ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་
ནི་མ་ཅིང་ག་ད་གཉིས་དང་སྟོན་འཇུག་གི་མོ་མ་ཡིག་ཡིན་པ་དང་། བཞི་པ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་མི་
འཇུག་པ་ནི་མིང་རྒྱང་འཕུལ་བའི་སྟོན་འཇུག་རྣམས་སོ། །ཞེས་པའང་དག་རིན་པས་སོ།། །།